

**NÁRODNÍ ŠKOLSTVÍ
NA NÁMĚŠŤSKU
A TŘEBÍČSKU**

VYDÁNO 1926

Šestitřídní obecná škola v Opatově.

Část školská. — Kdy a která škola opatovská převod svůj vzala, nelze najisto udati, poněvadž veškeré listiny a památky písemné z dřívějších dob by'y zničeny požárem, kdy přes půl Opatova, ko-
stel i škola vyhořely. Pravdivost dosvědčuje moravský topograf Řehoř Volný, udávaje, že r. 1662 by-
v Opatově kostel, který před nedávnem vyhořel a škola o jednom učiteli. Je jisto, že původní škola byla
nekatolická, zda evangelická či československá, není známo. Ve třicetileté válce zanikla. V roce 1674
mluví se opět o škole, neboť opatovští osadníci žádají, by bohatě nadaná fara vydržovala jim učitele,
což však farář odepřel učiniti. Teprve roku 1691 připomíná se škola s učitelem. Až do roku 1788 byl
do Opatova přiškolen Předín a Brtničky.

Původní škola byla malá, dřevěná a stála vedle fary, kde jest dnes farský dřevník. Roku 1808
bylo vystavěno přizemí nynější staré budovy a po 12 letech její první patro. Roku 1854 byla rozší-
řena dosavadní škola na dvoutřídní, r. 1872 na trojtřídní, r. 1889 na čtyřtřídní, r. 1920 na pětitřídní,
r. 1924 na šestitřídní. I v době restrikce přičiněním místní školní rady a obecního zastupitelstva po-
nechána šestitřídní školou. Dnešní školní budova byla vystavěna r. 1889 nákladem 20 tisíc zl. mimo
potřebného dřeva, které dala obec. Správcem školy, byl tehdy Antonín Dvořáček, starostou obce Jakub
Novotný a předsedou místní školní rady Karel Urbánek. Stavbu prováděl stavitel Jan Křištof z Nové

Říše. Jest uprostřed městečka, průčelím k jihu. Má čtyři učebny a sborovnu. Spodní místnosti jsou
vlhké, v prvním poschodí vyhovují. Chodby jsou úzké. Škola má šicí stroj a školku. Roku 1925 obec
zakoupila z parcelace velkostatku pro školu přes 1 ha pozemků na pokusné pole.

Škola postrádá kabinetu, letní i zimní tělocvičny, hřiště, vodu. Záchody nedostačují. Učebné po-
můcky jakož i knihovny velmi trpí, že není kabinetu. Nedostatkům bylo odpomoženo novou školní
budovou i pro měšťanskou školu, která se projektuje.

Vnější i vnitřní stav staré školy neodpovídá v ničem školním požadavkům. Je zde byt správce
školy a dvě učirny. Schody jsou dřevěné. Přízemní místnosti jsou velice vlhké. V přízemní učirně jest
dílňa a školní kuchyně.

Koncem školního roku 1924—25 navštěvovalo školu 76 chlapců, 108 děvčat, celkem 184 žáků, z nich
154 řím.-kat., 24 československého, 6 čs. pravoslavného vyznání. Počátkem školního roku 1925—26 bylo
82 chlapců, 111 děvčat, dohromady 193, z nich 161 řím.-kat., 6 československého, 25 čs. pravoslavného
vyznání, 1 bez vyznání. Návštěva školy byla dříve — zvláště za války — špatná, nyní se zlepšila. —
Zdravotní stav žactva jest uspokojivý. Žáci jsou nabádáni ke střádání. Spoří jich 85 a mají uložený
slušný obnos. Po vchození školy věnují se hlavně řemeslům, nejvíce zednictví a perleťářství.

Koncem školního roku 1924—25 působili zde tito učitelé: Adolf Ševčík, správce školy, Augustin
Berka, Stanislav Kousal, Zdenka Krejčová, Melanie Zvěřinová a ind. učitelka Marie Šreflová. Začátkem

školního roku 1925—26 Zdenka Krejčová přeložena do Trnavy a Melanie Zvěřinová se vzdala služby, zde ustanovení Anežka Jeřábková z Mrákotína, školní okres Dačice a Čeněk Čech z menšinové školy v Mor. Chrástově. Změny v učitelstvu byly časté a působily na školské poměry nepříznivě. Učitelé jsou veřejně činní: Adolf Ševčík jest obecním tajemníkem, Augustin Berka jednatelem Sboru dobrovolných hasičů, vzdělavatelem Sokola a důvěrníkem Okresní péče o mládež, Stanislav Kousal, režisérem dram. odboru Sokola, Anežka Jeřábková obecní knihovni, Čeněk Čech, jednatelem Sokola.

Místní školní rada má 9 členů. Za občanstvo jsou: Antonín Sklenář, předseda, František Bláha, Karel Spurný, Martin Dvořák, Augustin Nešpor, František Tepřík, za učitelstvo Augustin Berka, Stanislav Kousal a Marie Šreflová. Starají se svědomitě o školství, školní rozpočty jsou mnohem větší než dříve. Všecko žactvo je pojištěno proti úrazu. Školní plat zrušen roku 1907.

Příznivci školy jsou: Dr. Karel Brabenec, ministerský rada, Jan Svoboda, prokurista akciové továrny na dýhy, Jan Skála, náměstek pražského primátora, rodáci opatovští, všichni v Praze, přispívají občas peněžitými dary.

Při výstavě se zdejší škola omezila pro vzdálenost jen na ženské ruční práce, práce z lýka, kůry a zaslala staré cenné knihy. Výstavy se zúčastnila naše škola na pěti-okrášlených vozech se zástupci místní školní rady a obecního zastupitelstva s celým učitelským sborem — 165 dětí, 10 dospělých.

Obec. Stavební ruch je v Opatově dosti značný. Po válce bylo vystavěno 11 domů, z nichž významnější sokolovna a byt pro obvodního lékaře. Také pozemková reforma se tu uplatnila. Při parcelaci brtnického velkostatku připadlo Opatovu a Brtničkám 60 ha pole. Nejvíce pozemků má fara (36 ha). Celolánici mají po 22 ha, pololánici po 10 ha. Hlavní průmysl jest perleťářství a výroba šindele, kterážto však upadá.

Opatov jest 581 m nad mořem. Nejvyšší bod v okolí je t. zv. „Hora“ 684 m. Poněvadž Opatov leží v kotlině a vodstvo se stéká všechno do Opatova, bývají živelní pohromy skorem každoročně. Největší byla 11. května 1925, kdy voda vnikla do příbytku 1 m vysoko.

Obecní knihovna založena r. 1920, má 320 svazků a 54 čtenářů. Nejrozšířenější časopis je Lidový deník. Spolky v Opatově jsou: Sbor dobrovolných hasičů, Tělocvičná jednota „Sokol“, Federovaná dělnická tělocvičná jednota. Peněžnictví obstarává Raiffeisenka. Od r. 1920 v místě lidová škola hospodářská a od r. 1924 všeobecně živnostenská škola pokračovací.

Ve světové válce padlo 25 vojáků, legionářů jest 9, invalidů 41.

Význačnější druhy květeny z okolí Opatova jsou: hruštička okrouhlolistá, devětsil bílý a vrbovka úzkolistá s bílým květem.